

Protocol NT2-leerlingen op het Keizer Karel College

Versie:schooljaar 2023 / 2024

1. Inleiding

Ongeveer 35% van de leerlingen op het KKC zijn (deels) van niet Nederlandse afkomst. Velen van hen gebruiken het Nederlands als tweede taal, afgekort NT2. Voor deze groep leerlingen is er specifiek beleid nodig, zowel qua begeleiding als faciliteiten. Het doel hiervan is, dat zij op hun eigen cognitieve niveau kunnen functioneren. Dit protocol is opgesteld om de begeleiding, faciliteiten, mogelijkheden en procedures vast te leggen.

2. Definitie van een NT2-leerling

NT2-leerlingen zijn leerlingen, die Nederlands als tweede taal hebben. Deze groep is divers wat betreft achtergrond, kennis en ontwikkelingsniveau. Kenmerkend is dat Nederlands niet hun moedertaal is. Op het KKC worden NT2-leerlingen als volgt omschreven:

- 1) Leerlingen die in Nederland geboren zijn en Nederlands onderwijs volgen, maar die thuis een andere taal spreken.
- 2) Leerlingen die op latere leeftijd naar Nederland zijn gekomen en / of op latere leeftijd instromen in het Nederlands onderwijs, maar langer dan 6 jaar in Nederland wonen.
- 3) Leerlingen die korter dan 6 jaar Nederlandstalig onderwijs hebben gevolgd.

Al deze leerlingen kunnen voor taalondersteuning van de NT2-docent in aanmerking komen. Hiernaast zijn er aanvullende faciliteiten. Deze zijn onder het kopje *Ondersteuning en faciliteiten* uiteengezet.

3. Wettelijk kader

3.1 Wat kan en mag van de Inspectie

In onderstaand schema staat omschreven welke mogelijkheden er zijn voor nieuwkomersleerlingen. Dit omvat de groep leerlingen, die sinds maximaal 2 jaar in Nederland zijn. Onderstaande opties kunnen echter ook op overige NT2-leerlingen worden toegepast. Onder 3.2 wordt dit verder uiteengezet.

De nieuwkomers-leerling...	Wat kan en wat mag	Waar moet de school op letten	Toezicht
<p>... wil ontheffing voor de tweede moderne vreemde taal</p>	<p>Er zijn mogelijkheden om ontheffing te krijgen voor Frans en Duits.</p> <p>Dit geldt voor leerlingen, die buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs hebben gevolgd en daarbij geen of weinig onderwijs in Frans of Duits hebben gekregen. Zij kunnen ontheffing krijgen voor Frans, Duits of beide talen in zowel de onderbouw als de bovenbouw.</p> <p><i>Bron: inrichtingsbesluit VWO artikel 21, 22, 26n en 26e.</i></p> <p>In de bovenbouw is het vakkenpakket kleiner en kunnen enkele onderbouwwakken bewust ontweken worden.</p>	<p>Leerlingen kunnen via deze regel alleen ontheffing krijgen van de tweede moderne taal wanneer zij voor de eerste keer tot een school voor vmbo/ havo/ vwo zijn toegelaten en zijn geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste.</p>	<p>Het is de verantwoordelijkheid van de school dit per geval te bekijken. Hiervoor is geen toestemming vooraf van de inspectie nodig. Een leerling in de bovenbouw moet in plaats van de taal een vervangend vak kiezen met een zelfde normatieve studielast. De keuze is afhankelijk van het aanbod van de school. Voor leerlingen op het gymnasium is geen ontheffing mogelijk; de klassieke taal komt in plaats van de tweede moderne vreemde taal.</p>
<p>... wil minder lesuren of juist meer lesuren in één of meerdere vakken¹</p>	<p>Er geldt voor de opleiding vmbo, havo en vwo sinds schooljaar 2015 / 2016 een urennorm voor de gehele opleiding, in plaats van een urennorm per jaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vmbo: 3700 uur - Have: 4700 uur - Vwo: 5700 uur <p>Leerlingen hoeven niet allemaal dezelfde onderwijstijd volgens hetzelfde lesrooster te krijgen. Maatwerk op het gebied voor onderwijstijd is voor elke leerling mogelijk en kan op schoolniveau geregeld worden, zonder dat daarvoor (inspectie-)ontheffing nodig is.</p> <p>Er wordt, behalve voor lichamelijke oefening, niet landelijk voorgeschreven hoeveel lesuren alle leerlingen per vak moeten volgen. In de onderbouw kunnen vakken worden samengevoegd, zodat er meer ruimte in de onderbouw komt om de leerlingen voor te bereiden op hun profiel in de bovenbouw. Zolang er maar aan de kerndoelen in de onderbouw wordt voldaan en leerlingen aan het einde van de onderbouw nog alle profielen kunnen kiezen.</p> <p>Zie ook: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/p</p>		<p>Basisprogramma Hoeveel uur de school per leerjaar programmeert en realiseert, is niet meer van belang voor toezicht en handhaving. Ook hoeft de school zich niet meer op leerling niveau te verantwoorden: Het gaat om het 'basisprogramma', dat alle leerlingen in principe kunnen volgen.</p> <p>Per schooljaar moet op ten minste 189 dagen onderwijs worden verzorgd. In het examenjaar kan hiervan afgeweken worden en ook kan rekening gehouden worden met de vakantiespreiding: scholen in de regio met een korter schooljaar moeten ten minste 184 dagen onderwijs verzorgen.</p>

¹ Welke afspraken kan het KKC hierover maken? Zijn er lessen die minder gevolgd kunnen worden, bijvoorbeeld Engels als dit de moedertaal van de leerling is en kan de leerling in plaats hiervan extra NT2-les volgen

	ublicaties/2015/10/27/wat-telt-mee-als-onderwijstijd		
... wil extra ondersteuning in de Nederlandse taal	Haal NT2 expertise in huis. Wees flexibel in onderwijstijd. Onderzoek of er de mogelijkheid is om bij bepaalde vakken minder lessen te volgen (of vakken te combineren), zodat er meer ruimte ontstaat voor extra onderwijstijd voor Nederlands.	De handreiking NT2 voor regulier onderwijs kan aan de docenten ondersteuning bieden. https://www.lowan.nl/wp-content/uploads/2021/10/VO-raad_Nieuwkomers_taal-in-vo-deel-1-2.pdf	
... wil dat de toetsen mondeling worden afgenomen ²	De wijze van afname van schooleigen toetsen en examens staat vrij. Dit houdt in dat toetsen en schoolexamens gedaan moeten worden, maar dat de toetsvorm zelf door de school bepaald mag worden. Dit wordt door de school vastgelegd in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).	Het PTA is een wettelijk document en is voor een jaar vastgesteld. In het PTA staat beschreven wat een leerling moet kennen en kunnen. De school moet daarin concreet beschrijven wat men gaat doen. In de invulling heeft de school veel vrijheid, zie artikel 31 lid 2 en 3 van het Examenbesluit VO.	Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting wordt door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de Inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
... wil bij toetsen of examens ondersteuning of meer tijd ten behoeve van de Nederlandse taal ³	Nieuwkomers die ten hoogste 6 jaar onderwijs in Nederland hebben gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is mogen voor het Centraal examen gebruikmaken van: <ul style="list-style-type: none"> - de verlenging van de desbetreffende toets van het Centraal examen met ten hoogste 30 minuten - een verklarend woordenboek der Nederlandse taal en het woordenboek van de moedertaal naar het Nederlands bij het vak Nederlandse taal (en literatuur) en enig ander vak waarbij de Nederlandse taal van betekenis is. Bron: Eindexamenbesluit VO-artikel 55 voor overige toetsen mogen scholen dit zelf bepalen.		Het bevoegd gezag moet de Inspectie informeren over de afwijkende voorwaarden die worden toegepast bij deze leerlingen.
... wordt niet altijd meegenomen in de resultaten van de inspectie			Het nieuwe onderwijsresultatenmodel voorziet In de zogenaamde nieuwkomers (nieuwkomers zijn leerlingen die vreemdelingen zijn als bedoeld in artikel 1, onder m. van de Vreemdelingenwet 2000, en op 1 oktober van enig

² Welke concrete afspraken kunnen hierover worden gemaakt?

³³ Als de 6 jaar ET-regeling is 'afgelopen', kunnen leerlingen dan bij uitzondering verlenging krijgen? In hoeverre is hier ruimte voor?

			<p>kalenderjaar korter dan twee jaar in Nederland verblijven).</p> <p>Voor de indicator 'Onderwijspositie in leerjaar 2 ten opzichte van advies PO tellen nieuwkomers alleen mee als van hen een basisschool advies bekend is.</p> <p>Bij de indicator 'Onderbouwsnelheid en Bovenbouwsucces' worden nieuwkomers buiten beschouwing gelaten. Wanneer nieuwkomers een regulier examen doen tellen zij gewoon mee bij de Centraal- examenscijfers en dus ook voor de indicator 'Examenscijfers'.</p>
--	--	--	--

Bron: VO Raad. Meer kansen met maatwerk voor nieuwkomersleerlingen. Tips voor vo-scholen om onderwijs op maat te bieden aan nieuwkomersleerlingen.

3.2 Aanvullingen voor de overige NT2-leerlingen op het KKC

Voor de leerlingen, die korter dan 6 jaar in Nederland wonen, geldt eveneens dat zij bij toetsen en proefwerken **extra tijd** kunnen krijgen. Aan het begin van het schooljaar communiceert het secretariaat naar de mentoren en NT2-docent om welke leerlingen dit gaat. Hiernaast informeert het secretariaat de roostermakers, zodat zij de regeling bij de betreffende leerlingen in Magister kunnen vermelden en de NT2-leerlingen in het lokaal voor extra tijd kunnen plaatsnemen.

Voor alle (zowel de Nederlandse als de anderstalige) leerlingen in het Voortgezet Onderwijs geldt dat bij alle schriftelijke eindexamens en overige toetsen een eendelig verklarend **woordenboek** Nederlands is toegestaan. In plaats van het eendelig woordenboek Nederlands mag ook gebruik worden gemaakt van een woordenboek van Nederlands naar de thuistaal van de kandidaat (bijv. Nederlands - Spaans) en/of een woordenboek van de thuistaal van de kandidaat naar het Nederlands (bijv. Spaans - Nederlands).⁴ Hiervoor maakt het niet uit hoe lang de leerling in Nederland naar school gaat. De leerling is zelf verantwoordelijk voor het aanschaffen en meebrengen van de woordenboeken.

⁴ https://www.examenblad.nl/hulpmiddel/toegestane-hulpmiddelen-vwo-havo-12/2021/f=/bijlage_1b_bij_cvte-19.00904_regeling_hulpmiddelen_ce_vo_2021.pdf

4. Extra ondersteuning in de Nederlandse taal

In principe kunnen alle leerlingen met anderstalige ouders gebruik maken van de extra taalondersteuning. De ondersteuning wordt verzorgd door een NT2-docent. Bij nieuwe brugklassers screent de NT2-docent in het begin van het jaar de leerlingen op hun NT2-achtergrond. In overleg met de mentoren worden deze leerlingen vervolgens uitgenodigd voor een intake. De aanmeldingen van de overige leerlingen verloopt via de afdelingsleiders of mentoren. Er kan gedurende het hele jaar worden aangemeld. De mentor informeert de ouders van de betrokken leerlingen over de extra begeleiding.

Indien een leerling wil stoppen met de begeleiding, dan bespreekt hij/zij dat eerst met de NT2-docent. Vervolgens overlegt NT2- docent met de mentor over het vervolg. Ook informeert of overlegt de mentor met de ouders. Een overzicht van de leerlingen die begeleiding krijgen is te vinden op de personeelsportal onder 'Zorg en hulp'.

Organisatie, taken en verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheid van de NT2- leerlingen vallen onder de NT2- docent, die ook coördinerende taken heeft. Zij wordt aangestuurd door de schoolleider Kwaliteit, examen- en leerlingzaken.

De schoolleider

- Is verantwoordelijk voor het opzetten en aansturen van het beleid voor NT2- leerlingen
- Evalueert met de afdelingsleiders en/of de NT2- docent het NT2- beleid

De NT2- docent

- Screent de dossiers van de nieuw aangemelde brugklassers op mogelijk NT2- problematiek
- Begeleidt de NT2- leerlingen
- Behartigt de belangen van NT2- leerlingen en ziet er op toe, dat de leerlingen de compenserende en dispenserende maatregelen krijgen die hen toekomen
- Is aanspreekpunt voor mentoren, collega's en leerlingen met betrekking tot NT2
- Communiqueert alle veranderingen en nieuwe afspraken met afdelingsleiders en legt dit vast in het protocol
- Stelt een lijst samen van de leerlingen, die begeleiding krijgen en communiceert dit naar de afdelingsleider en de betrokken mentoren. De lijst wordt tevens op de personeelsportal onder het kopje *NT2* geplaatst
- Coördineert het Peer-to-Peerproject. Middels dit project worden contacten tussen NT2- leerlingen en anders leerlingen van het KKC gestimuleerd
- Evalueert samen met de schoolleiding het NT2- beleid

De afdelingsleider

- Overlegt met de ISK over de instroomleerlingen en onderhoudt het contact
- Informeert de NT2- docent bij een (tussentijdse) aanmelding vanuit het ISK of anderszins

- Maakt, indien gewenst, gebruik van de expertise van de NT2- docent om samen een intake-gesprek met ouders en NT2- leerling te voeren
- Is eindverantwoordelijk betreft het toekennen van:
 - o Vrijstelling Frans in leerjaar 2 of 3
 - o Vrijstelling Duits in leerjaar 3
 - o Vrijstelling Frans of Duits in de bovenbouw van het vwo
 - o Extra tijd bij toetsen en het centraal examen

De mentor

- Checkt aan het begin van het schooljaar welke leerlingen van zijn/haar mentorklas NT2- leerlingen zijn en informeert de betrokken vakdocenten hierover
- Is het eerste aanspreekpunt voor de leerling, ouders en vakdocenten
- Monitort de resultaten van de leerling
- Signaleert taalproblemen en meldt dit bij de NT2- docent
- Zorgt ervoor dat leerlingen van het ISK vooraan in de klas komen te zitten
- Zorgt ervoor dat leerlingen van het ISK een buddy in de klas en in de pauze krijgen. De inspanning van de buddy kan tellen als een maatschappelijke stage
- Stimuleert de leerlingen die van het ISK komen om naar een sportvereniging te gaan, zodat de leerling ook buiten school wordt gestimuleerd Nederlands te spreken
- Overlegt met de NT2- docent als de leerling wil stoppen met de begeleiding

De vakdocent

- Houdt zich aan de afspraken die gemaakt zijn voor de NT2- leerlingen
- Stimuleert de interactie in de klas, zodat nieuwkomersleerlingen aan hun taalverwerving kunnen blijven werken
- Geeft, indien gewenst, extra ondersteuning in de les, bijvoorbeeld door extra uitleg bij lastige woorden en begrippen
- Staat de leerling toe een woordenboek te gebruiken
- Bespreekt toetsen, zoals gebruikelijk, met leerlingen na en geeft eventueel extra uitleg (met name qua woordenschat)
- De docent Nederlands signaleert taalproblemen en meldt dit bij de mentor

De leerling

- Zet zich maximaal in om te leren
- Zorgt ervoor, dat hij kan beschikken over de afgesproken faciliteiten (zoals een woordenboek)
- Meldt zich bij de mentor als de begeleiding niet goed verloopt

De ouders

- Moedigen hun kind aan en ondersteunen waar nodig, door een woordenboek aan te schaffen en eventueel door buiten school begeleiding te organiseren
- Luisteren naar de signalen van hun kind en bespreken dit zo nodig met de mentor